

Kotimaa **Ulkomaat** Poliitiikka Työelämä Talous Pääkirjoitus Sääuutiset Lainavertailu Verokone

JUURI NYT Suomalainen matkailuautojätti hakeutui konkurssiin – Nyt puhuu toimitusjohtaja

PLUS Veli-Matti Savinainen on rajun kohun keskellä – Entiset pelikaverit kertovat nyt avoimesti miehen käytöksestä

Kaikkien aikojen vappujäynä

Historiallisen Vasa-laivan mukana nostettiin 60 vuotta sitten pieni Paavo Nurmen patsas.

ULKOMAAT

Pekka Numminen

Perjantai 30.4.2021 klo 21:32

Ruotsi halusi nousta merimahdiksi, ja niinpä kuningas **Kustaa II Aadolf** rakennutti laivaston vltpevdeksi uuden lippulaivan.

Etusivu

Tuoreimmat

Luetuimmat

PLUS

Tilaa jille

Valikko

1628.

1961 keväällä Vasa nostettiin merenpohjasta. Ensin näkyviin kohosivat mastojen kärjet, sitten mastot kokonaan. Sitten pintaan tuli patsaan pää ja kohta koko juoksijaa esittävä veistos.

Ruotsalaiset pitivät tätä meriarkeologisena sensaationa. Patsaan arveltiin esittävän muun muassa jumalten sanansaattajaa Hermestä.

Löydös uutisoitiin isosti Ruotsin lehdistössä vappuna 1961.

Samaan aikaan neljä Otaniemen teekkaria, **Martti Tuomola**, **Matti Kaje**, **Harri Leppänen** ja **Krister Ahlström** hykertelivät Göteborgissa, jonne he olivat saapuneet Chalmersin teknillisen korkeakoulun kutsumina yhteispohjoismaiseen vapunviettoon.

Vasa on maailman parhaiten säilynyt 1600-luvulta peräisin oleva laiva, ja se on esillä erityisesti sitä varten rakennetussa museossa Tukholmassa. AOP

Paavo Nurmen kohtalo harmitti

Palataan hieman ajassa taaksepäin. Teekkaripojat olivat Ruotsin-matkaa suunnitellessaan ostanee **Paavo Nurmea** esittävän pienoispatsaan. Ylioppilaskunta myi noin 50 sentin korkuisia juoksijapatsaita Otaniemeen rakenteilla olleen urheiluhallin rahoittamiseksi.

Pienoispatsaat oli mallattu kuvanveistäjä **Wäinö Aaltosen** luvalla Helsingin

Etusivu

Tuoreimmat

Luetuimmat

PLUS

Tilaille

Valikko

Nuoria teekkareita harmitti sama asia kuin suurta osaa Suomen kansasta. **Paavo Nurmen** urheilu-ura päättyi, kun kateelliset ruotsalaiset masinoivat kampanjan Nurmen julistamiseksi ammattilaiseksi.

Nurmen osallistuminen vuoden 1932 Los Angelesin olympialaisiin estettiin, ja tapaus tulehdutti Suomen ja Ruotsin urheilupiirien välit vuosikymmeniksi.

Aalto-yliopiston ylioppilaskunnan museon johtaja Anna Merikari ja intendentti Rasmus Ruohola esittelevät pronssista Paavo Nurmea. PEKKA NUMMINEN

Lehdistökortista apua

Teekkarit olivat saapuneet Tukholmaan ruotsinlaivalla jo muutama päivä ennen vappua, patsas mukanaan.

Alkoi tarkka suunnittelu. Laivan uppoamispaikka oli sotilasaluetta nosto-operaation ajan. Matti Kaje sattui olemaan opiskelijalehden päätoimittaja ja hänellä oli lehdistökortti. Se osoittautui käteväksi.

– Lehdistökortin turvin pääsimme sotilasalueelle tiedustelemaan, kertoi Harri Leppänen Ylen dokumentissa vuonna 2015.

Laiva oli siinä vaiheessa jo partaitaan myöten pinnalla.

Etusivu

Tuoreimmat

Luetuimmat

PLUS

Tilaa jille

Valikko

Etukäteen tehdystä tiedustelusta oli hyötyä. Nelikko pääsi sotilasalueelle. Se kertoo jotain joko jäynän tekijöiden nokkeluudesta tai Ruotsin puolustusvoimista.

Ahlström ja Leppänen pitivät vahtia. Kaje ja Tuomola uivat Vasa-laivan luokse. He vetivät perässään Nurmen patsasta pienellä lautalla.

Sukeltaa ei tarvinnut, sillä alus oli jo lähes pinnalla. Patsas molskautettiin laivan kannelle, vähän veden pinnan alle.

Seuraavana päivänä teekkarinelikko matkusti junalla Göteborgiin vappujuhille.

Patsas oli ostettu vain muutamaa päivää aikaisemmin. VASA MUSEET

Etusivu

Tuoreimmat

Luetuimmat

PLUS

Tilajille

Valikko

Vappu sujui rattoisasti muiden pohjoismaisten teekkareiden kanssa.

Otaniemen poikien ei kauaa tarvinnut jännittää laivan nostoa ja patsaan ilmaantumista takaisin pintaan.

Tukholmassa tutkijat ja arkeologit olivat innoissaan, sillä Vasa-laivan mukana päivänvalon näkisi pala maan historiaa.

Mutta mikä on tuo ylväs patsas?

Suomalainen juoksijalegenda ei ollut yhtä tuttu Ruotsissa kuin kotimaassaan, ja patsasta luultiin vanhaksi. Patsas oli suorastaan meriarkeologinen sensaatio.

Kesti aikansa, ennen kuin ruotsalaisille selvisi ketä patsas esitti.

Tästä on olemassa useita eri versioita. Yhden version mukaan jäynääjät vuosivat tapahtumien todellisen kulun kotimaahan palattuaan Suomen lehdistölle. Karvas totuus paljastui sitä kautta myös ruotsalaisille.

Voi myös olla, että ruotsalaiset keksivät patsaan henkilöllisyyden itse. Voisi olettaa, että vain päivän veden alla ollut patsas näytti hieman erilaiselta kuin 333 vuotta pohjassa maanneen laivan muu esineistö.

- Patsaan löytyminen aiheutti aikamoista hämminkiä Tukholmassa, kertoo vuorineuvos Krister Ahlström.

MAURI RATILAINEN / AOP

Etusivu

Tuoreimmat

Luetuimmat

PLUS

Tilaa jille

Valikko

Krister Ahlström on ainoa jäynänelikon hengissä oleva jäsen.

– Kyllähän se oli hauskaa silloin kun se tapahtui, ja on hauskaa, jos joku sitä edelleen muistaa, kertoo Ahlström Iltalehdelle.

Tarkempia yksityiskohtia hän ei suostu tempauksen kulusta paljastamaan.

– Päätimme poikien kanssa jo kauan kauan sitten, että tästä on olemassa useita tarinoita ja kaikki ovat yhtä tosia. Jos joku keksii uuden tarinan, niin sekin varmaan osoittautuu todeksi, sanoo Ahlström.

Alkuperäinen patsas oli tietävästi Vasa-laivan museon johtajan toimistossa, mutta se katosi vuosien mittaan.

Nykyinen museorakennus avattiin vuonna 1981. EPA/AOP

Kun Paavo Nurmi julistettiin ruotsalaisten painostuksesta ammattilaiseksi, hän ei saanut enää kilpailla kansainvälisesti.

Tästä suuttuneena Suomen silloinen urheilupomo **Urho Kekkonen** perui jopa maiden välisen yleisurheilumaaottelun kahdeksi vuodeksi.

Teekkareiden jäynistä ei järjestetä maaotteluita. Jos järjestettäisiin, tämän kilpailun suomalaisnelikko voittaisi menen tullen. Teekkareiden kaikkien aikojen vappujäynä onnistui

Etusivu

Tuoreimmat

Luetuimmat

PLUS

Tilaa jille

Valikko

Prinssi Charles ja hänen puolisonsa Camilla tutustuivat Vasa-laivaan kuningas Kaarle Kustaan ja kuningatar Silvian johdolla vuonna 2012. AOP

LUE MYÖS

Nykyteekkari poikkeaa vanhoista mielikuvista – testaa, tunnistatko teekkari-slangin sanat!

KOTIMAA 30.4.2022 11:04

Li Andersson kritisoi vappupuheessaan Metsäteollisuutta ja Teknologia-teollisuutta: "Viesti on, että sopiminen ei kiinnosta"

POLITIIKKA 1.5.2021 15:34

Meteorologi: Tähän kannattaa varautua vappuna

SÄÄUUTISET 26.4.2025 4:16

Vasa-laiva hajoaa käsiin

ULKOMAAT 28.12.2023 1:19

Etusivu

Tuoreimmat

Luetuimmat

PLUS

Tilaa jille

Valikko